

Saksframlegg

Høring - Framtidsbilder Trondheim sentrum 2050 med sentrumsstrategi

Arkivsak.: 17/39874

Forslag til vedtak:

Formannskapet vedtar at evalueringsrapporten av parallelloppdraget Framtidsbilder Trondheim 2050 skal danne grunnlaget for sentrumsstrategien, og sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn.

Formannskapet ber om at følgende innspill fra barn og unge blir implementert i den endelige versjonen av Framtidsbilder Trondheim sentrum 2050 med sentrumsstrategi:

- flere lekeplasser, steder å leke og aktiviteter for barn i byrom
- flere bilfrie områder
- mer grønt
- mer farger
- flere badeplasser
- mer vann i byrom og omgivelser.

Formannskapet ber om at følgende innspill fra innbyggere blir implementert i den endelige versjonen av Framtidsbilder Trondheim sentrum 2050 med sentrumsstrategi:

- mer grønt og flere grønne områder
- flere sitteplasser og benker
- bedre tilgang til og mer bruk av kanalen og Nidelva
- flere bilfrie områder.

Saken gjelder

Høringsutkast av Framtidsbilder Trondheim sentrum 2050 med sentrumsstrategi.

Anbefalte byplangrep for Trondheim sentrum

En bredt sammensatt evalueringskomité til parallelloppdraget Framtidsbilder Trondheim sentrum 2050 kommer med følgende ti råd til utvikling av hele Trondheim sentrum i en rapport:

1. Ta vare på Midtbyens skala og historiske kvaliteter, og prioriter tett utbygging av boliger og arbeidsplasser i sentrumsområdene rundt Midtbyen.
2. Legg aktivt til rette for og invester i nyetablering og utvikling av eksisterende kultur-, handels- og opplevelsestilbud i Midtbyen. Begrens handel som konkurrerer med Midtbyen.
3. Prioriter å opprettholde og bygge ut nye barnehager og skoler i sentrum for å skape grunnlag for gode og stabile nabolag, og for å sikre aktivitet og eierskap til sentrum.
4. Sats på etablering og opprusting av parker, byrom, veier og gater for å bringe folk sammen.
5. Revider kommuneplanens støy- og uteromskrav til boliger i hele sentrumsområdet og vurder bokvalitet helhetlig.
6. Legg til rette for attraktive kontorarbeidsplasser tett på kollektivåre og -knotepunkt, og sats på aktive fasader på gateplan.
7. Løft fram Nidelva som historisk havn, transportåre, rekreasjons- og naturområde.

Trondheim kommune

8. Sørg for at Midtbyen er godt tilgjengelig for all persontransport, og led gjennomgangs- trafikken utenom bykjernen. Bygg nye gang- og sykkelbruer som knytter Midtbyen og sentrum bedre sammen med omgivelsene.
9. Lag et system for gatedrift, vare- og tjenestetransport og avfallshenting som er tilpasset situasjonen i sentrum.
10. Videreutvikle konsentrerte og arealeffektive havneområder, og etabler gode overgangssoner mellom havn og sentrumsfunksjoner. Intensiver arbeidet med å få flyttet jernbanens godsterminal for å tilrettelegge for byutvikling.

I tillegg inneholder evalueringsrapporten utfyllende råd til hele sentrumsområdet, og råd og forslag til tiltak for de fem ulike delene av sentrum. Rapporten ligger offentlige tilgjengelig på framtidstrondheim.no og ligger vedlagt denne saken.

De tydeligste rådene som barn og unge har gitt gjennom ulike medvirkningsarenaer er: flere lekeplasser, steder å leke og aktiviteter for barn i byrom, flere bilfrie områder, mer grønt, mer farger, flere badeplasser, og mer vann i byrom og omgivelser.

De tydeligste rådene som innbyggerne har gitt gjennom ulike medvirkningsarenaer er: mer grønt og flere grønne områder, flere sitteplasser og benker, bedre tilgang til og mer bruk av kanalen og Nidelva, og flere bilfrie områder.

Planområdet for Framtidsbilder Trondheim sentrum 2050 med sentrumsstrategi dekker Midtbyen innenfor elveslynga, og de tilgrensende sentrumsområdene som inkluderer Ila og Marienborg i vest, Øya, Elgeseter, Gløshaugen og Lerkendal i sør, Bakklandet, Møllenberg, Lademoen og Nyhavna i øst, og Brattøra i nord.

Bakgrunn

Trondheim har nesten 200 000 innbyggere ved inngangen til 2019. I 2050 har byen over 60 000 flere, ifølge befolkningsprognoser. Kan denne befolkningsveksten bidra til å dreie byutviklingen i en enda mer klimavennlig og attraktiv retning? Hva må eventuelt til? For å finne noen av svarene har Trondheim kommune flere strategiske planer under arbeid. De skal danne nye rammer og være et styringsverktøy for byutviklingen i Trondheim fram mot 2050.

Dersom det bor flere folk i sentrum vil det kunne bidra positivt til nullvekstmålet for personbiltrafikken i Trondheim. Ifølge reisevaneundersøkelser skjer 70 prosent av reisene til de

Trondheim kommune

som bor i utkanten av byen med personbil, mens kun 30 prosent av reisene til de som bor i sentrumsområdene skjer med personbil. Byen blir bedre for alle hvis flere bor i, jobber i og besøker sentrum, hvis flere oppholder seg i sentrum lengre, og langt flere går, sykler og reiser kollektivt i stedet for å kjøre til og i sentrum. Fortettingspolitikken i Trondheim går ut på at byen skal bygges innenfra og utover, samtidig som det grønne preget og det historiske bybildet skal tas vare på. Fortetting må derfor skje med kvalitet.

Fortetting og omforming av sentrumsområdene er krevende på grunn av komplekse eiendomsforhold, interessekonflikter, høye arealverdier, store kulturminneverdier og behov for store offentlige investeringer i både sosial og fysisk infrastruktur. Beboere ønsker god bokvalitet og trygge og trivelige hverdagsomgivelser. Ny boligfortetting må legge opp til en miks av befolkningsgrupper, med spesielt tanke på at boligene skal være attraktive for barnefamilier. Sentrumsboliger må være konkurransedyktige mot småhusbebyggelse utenfor sentrum. De historiske kulturverdiene og de eksisterende kvalitetene skal ivaretas. Ny bruk kan vurderes der dette ikke går på bekostning av bevaringsverdiene. Samtidig ønsker enkelte gårdeiere å bygge tettere og høyere i Midtbyen, og handelsstanden ønsker butikker med større areal på samme plan.

Et attraktivt og levende bysentrum behøver et tett nettverk av gode byrom med gater, plasser, parker, blågrønne naturområder og gang- og sykkelforbindelser. Byrommene skaper arenaer for sosial samhandling, åpne møteplasser, stedsidentitet, rekreasjon, naturopplevelser, biologisk mangfold og lekeplasser for barn. En viktig del av sentrumsstrategien blir derfor å sikre tilstrekkelig med offentlige rom i forhold til befolkningstallet, og at det dannes sammenhengende byromsnettverk og grønne strukturer.

Framtidsbilder Trondheim sentrum 2050 med sentrumsstrategi skal vise hvordan vi kan fortette med kvalitet. Målet er å få synliggjort mulige overordnede grep for en framtidig sentrumsutvikling. En viktig del av arbeidet vil være å bruke visuelle verktøy for å lage ulike scenarier for sentrum som er forståelige og tilgjengelige for alle. Visualisering av ulike utviklingsretninger i sentrumsområdet vil gjøre det lettere å føre en god offentlig debatt om ulike kvaliteter.

Tidligere vedtak

Bystyret vedtok i sitt møte 8.12.2016 i sak 175/16 Rådmannens forslag til Kommunal planstrategi 2016-2019. I planstrategien var Plan for sentrumsutvikling en av planene området byutvikling skal utarbeide innenfor gjeldende bystyreperiode (2016-2019). Bystyret vedtok under punkt 4:

«Bystyret ber rådmannen i tillegg til de foreslåtte planene følge opp politiske vedtak om revidering av midtbyplanen og gatebruksplanen for midtbyen som en del av "plan for sentrumsutvikling" (...).»

Formannskapet vedtok i sitt møte 7.11.2017 i sak 262/17:

«Formannskapet vedtar at Plan for sentrumsutvikling skal omfatte følgende tre delaktiviteter:

- 1. Framtidsbilder Trondheim sentrum 2050 med sentrumsstrategi*
- 2. Gatebruksplan for Midtbyen*
- 3. Områdereguleringsplan for nordøstre kvadrant i Midtbyen*

Gatebruksplan for Midtbyen prioriteres. Formannskapet ber rådmannen fremskynde dette arbeidet.»

Trondheim kommune

Formannskapet vedtok i sitt møte 19.12.2017 i sak 347/17:

1. *Formannskapet vedtar at rådmannen kan sette i gang arbeidet med Framtidsbilder Trondheim sentrum 2050 med sentrumsstrategi på grunnlag av det som er beskrevet som alternativ A i saksframlegget og i vedlagte forslag til prosessplan, forutsatt at finansieringen avklares før fastsetting av prosessplanen.*
2. *Formannskapet vedtar at prosessplan for Framtidsbilder Trondheim 2050 med sentrumsstrategi sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i seks uker.*

Formannskapet vedtok i sitt møte 24.4.2018 i sak 91/18:

«Formannskapet fastsetter prosessplan for Framtidsbilder Trondheim sentrum 2050 med sentrumsstrategi. Formannskapet forutsetter at det gjennomføres gode medvirkningsprosesser med alle naturlige interessenter.»

Bystyret vedtok interpellasjon i møte 27.3.2019 i sak 22/19: «Flere boliger i og nær Midtbyen.» Svar på interpellasjonen er lagt ved som et notat til denne saken (vedlegg 4).

Sammendrag

Plan for sentrumsutvikling skal være et styringsverktøy og gi nye strategiske rammer for utviklingen av Trondheim sentrum fram mot 2050. Rådmannen startet opp arbeidet med plan for sentrumsutvikling i starten av 2017, med bakgrunn i bestillingen gjennom kommunal planstrategi. Etter en kartleggings- og programmeringsfase, som varte fram til høsten 2017, fikk Rådmannen tilslutning fra formannskapet til å dele planarbeidet opp i tre delaktiviteter.

Leveransen av planarbeidet er todelt. Den ene leveransen er tre plandokumenter:

1) Framtidsbilder Trondheim sentrum 2050 med sentrumsstrategi, 2) Gatebruksplan for Midtbyen og 3) Områdeplan for nordøstre kvadrant i Midtbyen. Den andre leveransen er at kommunen er koordinert når det gjelder kunnskapsinnhenting, kommunikasjon og medvirkning.

Hovedmålet er flere folk i sentrum. Flere skal bo og jobbe i sentrum, og flere skal besøke og oppholde seg lengre i sentrum. Flere skal gå, sykle og ta kollektivtransport, og færre skal kjøre personbil i sentrum.

Resultatmål for framtidbilder Trondheim sentrum 2050 med sentrumsstrategi er at kommunen:

- Utdyper målene, strategiene og føringene for Trondheim sentrum i kommuneplanens samfunnsdel og beskriver dagens situasjon, og tiltak for å nå eksisterende og eventuelt nye mål for Trondheim sentrum.
- Lager en strategikart som viser et overordnet grep for arealutviklingen i Trondheim sentrum, og et mer detaljert kunnskapsgrunnlag for hvordan vi skal fortette med kvalitet i sentrum enn kommuneplanens arealdel, byutredningen og byutviklingsstrategien som er under arbeid.
- Får et illustrert visjonsarbeid med tredimensjonale modeller, framtidbilder og konseptskisser for ulike delområder i Trondheim sentrum fram mot 2050 for å visualisere handlingsrommet strategien gir.

Resultatmål for planprosessen er at kommunen:

- Bruker aktiv medvirkning, kommunikasjon og kunnskapsinnhenting for å komme fram til strategien.
- Tar kunnskapsbaserte, etterprøvbare og forståelige valg, og at kommunen er tydelig på eventuelle usikkerheter.

De viktigste premissene for planarbeidet er målene i kommuneplanens samfunnsdel og arealdel; målet i byveksttalen om at veksten i persontransporten skal tas med kollektivtransport, sykkel

Trondheim kommune

og gange; målene i energi- og klimaplanen og målene i strategien "Miljømessig god og økonomisk vital Midtby". I interpellasjonen "Europas mest attraktive by" i sak 9/16 beskriver bystyret et ønske om å utvikle miljøbyen Trondheim ved å åpne for en offensiv satsing på boliger i sentrum. I en interpellasjon om bedre medvirkningsprosesser i sak 2/17 ber bystyret Rådmannen om å starte større pilotprosjekter for brede medvirkningsprosesser innen byutvikling. Denne planprosessen er et forsøk på svar på de to interpellasjonene.

Utgangspunktet for strategiarbeidet er dagens situasjon og utviklingstrekkene for Trondheim sentrum de siste årene. Rådmannen har gjennom planprosessen laget en stedsanalyse av Trondheim sentrum. Stedsanalysen systematiserer kunnskap om Trondheim sentrum for å forstå den historiske utviklingen, dagens situasjon og muligheter i framtida. Rådmannen har også gjennomført et verksted om eksisterende verdier i sentrum. Hensikten med verkstedet var at deltakerne på verkstedet skulle dele sin kunnskap om eksisterende verdier i sentrumsområdene av Trondheim, om for eksempel kulturminner, byrom og naturverdier. Stedsanalysen og rapporten inngikk som en del av kunnskapsgrunnlaget for de tverrfaglige teamene som deltok i parallelloppdraget "Framtidbilder Trondheim sentrum 2050". Stedsanalysen og rapporten fra verkstedet ligger offentlig tilgjengelig på framtidstrondheim.no og ligger vedlagt denne saken.

Trondheim sentrum har flere utfordringer og problemstillinger knyttet til areal- og transportutviklingen i dag, som sentrumsstrategien bør bidra til å løse. Sentrumsstrategien bør endre på forutsetningene lagt til grunn i befolkningsprognosene i plan for areal til offentlige tjenester og legge til rette for en betydelig større vekst i antallet nye boliger enn det som er forutsatt. Kommunen kan ikke bare se på sentrum og Midtbyen isolert gjennom tiltak og virkemidler for å nå visjonen om et levende og attraktivt bysentrum, men må samtidig redusere byspredningen som skjer gjennom boligbygging i ytterkanten av byen, og gjennom utvidelse og nybygging av store, konkurrerende kjøpesentra utenfor sentrum. I tillegg må det offentlige, gjennom Miljøpakken, iverksette restriktive tiltak for å minske personbiltrafikken, og stimulerings tiltak for å fremme gange, sykling og kollektivtransport. En annen særskilt utfordring er å få barnefamilier til å bosette seg i og bli i sentrum, ettersom sentrum i dag har en lav andel barnefamilier. Andre viktige utgangspunkt for sentrumsstrategien er målene i strategien "Miljømessig god og økonomisk vital Midtby", indikatorene målt gjennom Midtbyregnskapet og erfarte behov gjennom arbeidet med oppfølgingen av tiltakene i strategien. Andre viktige forutsetninger for framtidig sentrumsutvikling, er internasjonale utviklingstrender, og statlige og regionale føringer.

Prosessplanen til *Framtidbilder Trondheim sentrum 2050* inkluderte en plan for kommunikasjon, medvirkning og kunnskapsinnhenting. Det var lagt opp til bred og aktiv medvirkning for å skape eierskap og identitet – og for å lage en bedre sentrumsstrategi. Trondheim kommune har en satsing på innovativ innbyggerinvolvering. I tråd med satsingen ønsket Rådmannen å teste ut flere nye former for medvirkning, kommunikasjon og kunnskapsinnhenting, og det ble blant annet søkt om og innvilget innovasjons- og fornyingsmidler fra Fylkesmannen i Trøndelag til dette arbeidet. Trondheim kommune har fått tilskuddsmidler fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet til byutviklingsvisjoner for sentrum, til medvirkning i byutvikling gjennom bruk av sosiale medier, og til medvirkning med barn i sentrum. I tillegg har Rådmannen hatt et tett samarbeid med forskningsprosjektet "Samskaping av fremtidens byer" (3c - co-constructing city futures) for å få til enda bedre medvirkning. Prosjektledelsen har bidratt i kommunens [podcast "Store, lille Trondheim"](#) om medvirkningsarbeidet.

Mye av kommunikasjonen, medvirkningen og kunnskapsinnhenting har vært koordinert med byutviklingsstrategien og kommunedelplan for lokale sentrum og knutepunkt. Et ledd i koordineringen har vært å opprette en felles nettside, framtidstrondheim.no, og en [facebook-side](#) for Byplankontoret i Trondheim kommune, for å dele og få kunnskap, og for å invitere til å delta i

Trondheim kommune

medvirkningsaktiviteter. Underveis har det også blitt skrevet flere artikler om medvirkningsarbeidet og sentrumsstrategien i kommunens eget nettmagasin om byutvikling, trondheim2030.no. Det har blitt opprettet både en intern og en ekstern ressursgruppe for planarbeidene, der kunnskap og innspill har blitt utvekslet. I den eksterne ressursgruppen har blant andre Kirkelig fellesråd, AtB, Boreal, Bane Nor, taxinæringen (Trøndertaxi og Norgestaxi), Trondheim bilkollektiv, varetransportnæringen (Luks), Trøndelag fylkeskommune, Fortidsminneforeningen, Midtbyen Management, Handicapforbundet, Blindeforbundet, Syklistenes landsforbund, Næringsforeningen i Trondheimsregionen, Visit Trondheim, Trondheim Havn, Statsbygg, og NTNU campusutvikling blitt invitert og/eller deltatt.

Formannskapet ble i sitt møte 7.8.2018 i sak 172/18 orientert om medvirkningsarbeidet som hadde blitt gjort så langt i planprosessen, fram til sommeren 2018, med særlig vekt på gjestebud og innbyggerpanel om byutvikling, og kunnskapsheftet Byutvikling for alle. Rapportene inngikk som en del av kunnskapsgrunnlaget for de tverrfaglige teamene som deltok i parallelloppdraget Framtidsbilder Trondheim sentrum 2050. Rapportene ligger offentlige tilgjengelig på framtidstrondheim.no og ligger vedlagt denne saken.

Det har vært flere medvirkningsaktiviteter med barn og unge med mål om å få innspill til sentrumsutviklingen generelt, og arbeidet med barn i byrom, Nyhavna, Kjøpmannsgata og Kongens gate spesielt. Resultater fra Barn i sentrum – bli med og lag byen (stand på skaperfestivalen Maker Faire 24.-25.8.2018), verksted om barn i Kjøpmannsgata (6.12.2018), verksted med elevråd ved Singsaker, Ila og Bispehaugen om Kjøpmannsgata (10.1.2019), og medvirkning om Kongens gate mellom Torvet og Nidelva (hovedbiblioteket 15.6.2019) ligger offentlig tilgjengelig på framtidstrondheim.no. Ungdommens bystyre og barnas representant har bidratt med råd til medvirkningen med barn og unge, og deltatt under flere av arrangementene. De tydeligste rådene fra barn og unge er: flere lekeplasser, steder å leke og aktiviteter for barn i byrom, flere bilfrie områder, mer grønt, mer farger, flere badeplasser, og mer vann i byrom og omgivelser. Utkast til en rapport fra medvirkningen under skaperfestivalen Maker Faire, ligger offentlig tilgjengelig på framtidstrondheim.no og er vedlagt denne saken.

Rådmannen utlyste en åpen anbudskonkurranse om å få delta i parallelloppdraget "Framtidsbilder Trondheim sentrum 2050". Formålet med parallelloppdraget var å få utredet ideer for byformings- og byfortettingsgrep, innspill til utarbeidelse av sentrumsstrategien og til områdereguleringsplanen for nordøstre kvadrant og gatebruksplan for Midtbyen samt kommuneplanens arealdel. Programmet for parallelloppdraget ligger offentlig tilgjengelig på framtidstrondheim.no og ligger vedlagt denne saken. 24 team søkte om å få delta, og fire tverrfaglige team kvalifiserte seg for å delta i parallelloppdraget. I tillegg bidro forskningsprosjektet "Samskaping av fremtidens byer" med et samskapt femte bidrag til Midtbyen, basert på innspill fra gjestebud om byutvikling. De fem forslagene til "Framtidsbilder Trondheim sentrum 2050" er bredt presentert på ulike måter; hefter med bilder, illustrasjoner og tekster, virtuell tur 3d-modellene, og videoer av 3d-modellene, og ligger offentlig tilgjengelig på framtidstrondheim.no.

Rådmannen har gjennom parallelloppdraget laget et grunnlag for kommunikasjon, meningsdanning og medvirkning med eksperter og innbyggere. Rådmannen har arrangert åpne seminarer og invitert bredt til oppstartseminar (21.11.2018 på Prinsen kino), midtveisseminar (15.1.2019 i Fylkestingssalene i Fylkeshuset), og sluttseminar (5.3.2019 i Storsalen i Rådhuset). Seminarene har blitt streamet på Facebook-siden til Byplankontoret og alle presentasjoner er blitt lagt ut på framtidstrondheim.no. Det ble også invitert bredt til utstillingsåpningen av i Trondheim folkebibliotek hovedbiblioteket 25.3.2019. Parallelloppdraget Framtidsbilder Trondheim sentrum 2050 sto utstilt i Trondheim folkebibliotek fra 25.3. til 10.4.2019, og i bytorget fram til 8. mai. I

Trondheim kommune

tillegg ligger utstillingen fortsatt offentlig og digitalt tilgjengelig på framtidstrondheim.no og trondheim2030.no.

En viktig del av utstillingen var innspills- og kommentarmuligheter for publikum, fysisk og digitalt. Det ble laget et ønsketre i biblioteket og opprettet et nettbasert innspillskart. Publikum kunne henge opp lapper med ønsker og meninger for Midtbyen på ønsketreet. I innspillskartet kunne publikum gå inn og kommentere ved å klikke seg inn på en nettside fra mobilen, nettbrettet eller pc-en sin - eller via utplasserte pc-er i bytorget. I innspillskartet kunne publikum markere stedsspesifikke innspill til forslagene fra de tverrfaglige teamene i parallelloppdraget, eller komme med generelle kommentarer for sentrum. De fleste innspillene i kartet er kommentarer til de konkrete forslagene, andre innspill er mer generelle ønsker om hva som bør bevares, endres eller legges vekt på i framtidig sentrumsutvikling. Over 15 000 så utstillingen fysisk eller digitalt. Tallet er basert på tellere og observasjoner fra de ansatte på hovedbiblioteket, og klikk på nettsidene. I tillegg kommer uregistrerte tilskuere i bytorget. Under utstillingen kom det inn nesten 300 innspill fra publikum til hvordan Trondheim sentrum bør se ut i framtida. Omtrent 150 innspill kom via ønsketreet og like mange i det digitale innspillskartet. De tydeligste rådene fra innbyggerne er mer grønt og flere grønne områder, flere sitteplasser og benker, bedre tilgang til og mer bruk av kanalen og Nidelva, og flere bilfrie områder. En rapport av innspillene ligger offentlig tilgjengelig på framtidstrondheim.no og er vedlagt denne saken.

En bredt sammensatt evalueringskomité ble oppnevnt av kommunen før oppstartsseminaret av parallelloppdraget. Hensikten var å skape en menings- og kapasitetsbyggende prosess som både kan bidra med innspill til og en bredere forankring av sentrumsstrategien, slik at man enklere kan oppnå en ønsket retning på sentrumsutviklingen i Trondheim. Deltakerne i evalueringskomiteen var representanter fra Norske arkitekters landsforbund, Trøndelag fylkeskommune, Trondheim Havn, Jernbanedirektoratet, Næringsforeningen i Trondheimsregionen, NTNU campusutvikling og Trondheim kommune. Komiteen vurderte forslagene i henhold til programmet for parallelloppdraget. Komiteen deltok ved oppstart-, midtveis og sluttseminar, og ved utstillingsåpningen, og bidro med innspill og tilbakemelding til teamene underveis. I tillegg hadde komiteen fem egne møter. I evalueringsrapporten blir gode forslag fra parallelloppdraget presentert og drøftet, og det foreslås hvordan de kan brukes i det videre strategiarbeidet.

Evalueringskomiteen kommer med følgende ti råd til utvikling av hele Trondheim sentrum:

1. Ta vare på Midtbyens skala og historiske kvaliteter, og prioriter tett utbygging av boliger og arbeidsplasser i sentrumsområdene rundt Midtbyen.
2. Legg aktivt til rette for og invester i nyetablering og utvikling av eksisterende kultur-, handels- og opplevelsestilbud i Midtbyen. Begrens handel som konkurrerer med Midtbyen.
3. Prioriter å opprettholde og bygge ut nye barnehager og skoler i sentrum for å skape grunnlag for gode og stabile nabolag, og for å sikre aktivitet og eierskap til sentrum.
4. Sats på etablering og opprusting av parker, byrom, veiter og gater for å bringe folk sammen.
5. Revider kommuneplanens støy- og uteromskrav til boliger i hele sentrumsområdet og vurder bokvalitet helhetlig.
6. Legg til rette for attraktive kontorarbeidsplasser tett på kollektivåre og -knutepunkt, og sats på aktive fasader på gateplan.
7. Løft fram Nidelva som historisk havn, transportåre, rekreasjons- og naturområde.
8. Sørg for at Midtbyen er godt tilgjengelig for all persontransport, og led gjennomgangs- trafikken utenom bykjernen. Bygg nye gang- og sykkelbruer som knytter Midtbyen og sentrum bedre sammen med omgivelsene.
9. Lag et system for gatedrift, vare- og tjenestetransport og avfallshenting som er tilpasset situasjonen i sentrum.

Trondheim kommune

10. Videreutvikle konsentrerte og arealeffektive havneområder, og etabler gode overgangssoner mellom havn og sentrumsfunksjoner. Intensiver arbeidet med å få flyttet jernbanens godsterminal for å tilrettelegge for byutvikling.

I tillegg inneholder evalueringsrapporten utfyllende råd til hele sentrumsområdet, og råd og forslag til tiltak for de fem ulike delene av sentrum. Rapporten ligger offentlige tilgjengelig på framtidstrondheim.no og ligger vedlagt denne saken.

Økonomiske konsekvenser for kommunen

Rådmannen mener at "Framtidsbilder Trondheim sentrum 2050 med sentrumsstrategi" kan ha positive økonomiske konsekvenser når den følges opp i plan- og byggesaksbehandlingen. Strategien legger til rette for flere folk i sentrum gjennom å foredle og fortette med boliger, arbeidsplasser, barnehager, skoler, kulturtilbud, offentlige tjenester, grønne og blå områder, og møteplasser og byrom med kvalitet. Å transformere og bygge i sentrum, kan på kort sikt ha høyere samfunnskostnader for det offentlige, ettersom tomteprisene er høyere og planprosessene kan ta lengre tid på grunn av interessekonflikter. Strategien legger også opp til at det skal bygges flere bruer og etableres nye parker/parkgater med tilhørende lekeapparat og benker, som vil ha økonomiske konsekvenser for kommunen, både gjennom opparbeiding og vedlikehold. En kompakt by bidrar imidlertid til lavere samfunnskostnader til fysisk og sosial infrastruktur på lang sikt. I en handlingsplan med tiltak som for eksempel flere gang- og sykkelbruer, mer grønt og flere parker, byrom for barn, og flere sitteplasser og benker, kan ha økonomiske konsekvenser for Trondheim kommune.

Konsekvenser for klima og det ytre miljø

Rådmannen mener at "Framtidsbilder Trondheim sentrum 2050 med sentrumsstrategi" kan ha positive konsekvenser for klima og det ytre miljøet når den følges opp i plan- og byggesaksbehandlingen. En kompakt by reduserer behovet for transport. Strategien legger til rette for at flere kan gå, sykle og ta kollektivtransport i sentrum, slik at færre trenger å kjøre personbil i sentrum. En kompakt by bidrar også til mindre beslag på jordbruksland og natur. Et av rådene fra evalueringskomiteen er å løfte fram Nidelva som historisk havn, transportåre, rekreasjons- og naturområde. Dette vil også øke attraktiviteten for sentrum. Kombinert med å gjøre tiltak langs Nidelva slik at man også kan oppleve natur i sentrum, vil dette kunne gjøre behovet for å måtte forlate byen for å oppleve frisk luft, stillhet og natur mindre. Dette vil igjen redusere behovet for persontransport ut av byen. Evalueringskomiteen mener at kommunen må sørge for at Midtbyen er godt tilgjengelig for all persontransport, men at man bør lede gjennomgangstrafikken utenom bykjernen. De mener det bør bygges nye gang- og sykkelbruer som knytter Midtbyen og sentrum bedre sammen med omgivelsene. Et annet råd er å tenke alternativt på vareleveringen, gjennom at det etableres større felles varelager utenfor sentrumskjernen, med mer miljøvennlig transport fra dem og inn til sentrum. Dette er tiltak som vil virke positivt inn på klimaet.

Rådmannens vurdering

Rådmannen mener ekspertrapporten fra parallelloppdraget "Framtidsbilder Trondheim sentrum 2050" og innbyggerinnspillene, er et godt eksempel på samskaping og innbyggerinvolvering, og at dokumentene danner et godt grunnlag for et høringsutkast av sentrumsstrategien.

Basert på de tverrfaglige teamenes forslag og framtidsbilder i parallelloppdraget, har evalueringskomiteen satt sammen råd for hvordan utviklingen av Trondheim sentrum bør skje fram mot 2050. Det er denne rapporten som nå legges ut på høring. Vedlagt er også rapporter på innspillene som er mottatt i planprosessen. Mange av rådene evalueringskomiteen beskriver samsvarer også med de ønskene befolkningen har for Trondheim sentrum framover. Rådet om at gater som i dag benyttes som kjøreveg og bilparkering kan gjøres om til grønne praktgater

Trondheim kommune

samsvarer med folkets og barnas ønske om mer grønt, flere sitteplasser og benker, flere plasser for å møtes, hvile eller leke, og flere bilfrie områder.

Evalueringskomiteen har kommet med mange gode råd for hvordan man kan få flere folk i sentrum. Tema som likevel bør diskuteres nærmere i høringsfasen, er hvordan bokkvalitet skal vurderes opp mot flere boliger i sentrum. Rådmannen tror at man vil kunne oppnå flere boliger ved å fjerne personbiltrafikken – uten å redusere kravene til støy og uterom i boligbyggingen. Rådmannen er også mer åpen for ytterligere byutvikling på Brattøra og Nyhavna enn evalueringskomiteen. Dersom det åpnes for og investeres i en alternativ lokalisering av havne-, gods- og industrivirksomhet, er dette områder med stort potensial for boliger, arbeidsplasser, barnehager, skoler, kulturtilbud, offentlige tjenester, grønne områder, møteplasser og byrom med kvalitet, og med en unik tilgang til blågrønne kvaliteter med Trondheimsfjorden, kanalen og Nidelva.

I høringsperioden vil Rådmannen få innspill fra innbyggere, og offentlige og private aktører, gjennom bruk av for eksempel innbyggerpanel, gjestebud, sentrumskontor, framtidverksted og møter med ressursgruppene, kommunale råd og regionalt planforum. Etter høringsperioden vil Rådmannen innarbeide aktuelle innspill i et ferdig forslag til sentrumsstrategi, og lage et strategikart over Trondheim sentrum fram mot 2050.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen mener evalueringsrapporten av parallelloppdraget Framtidsbilder Trondheim 2050, sammen med innbyggerinnspillene, danner et godt grunnlag for arbeidet med ny sentrumsstrategi, og kan sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn.

Rådmannen i Trondheim, 28.6.2019

Einar Aassved Hansen
kommunaldirektør

Ragna Fagerli
byplansjef

Grete Hennissen
prosjektleder

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Vedlegg:

- Vedlegg 1: Evalueringsrapporten Framtidsbilder Trondheim sentrum 2050
- Vedlegg 2: Innbyggernes innspill til utstillingen Framtidsbilder
- Vedlegg 3: Program for parallelloppdraget Framtidsbilder Trondheim sentrum 2050
- Vedlegg 4: Notat om flere boliger i og nært sentrum
- Vedlegg 5: Stedsanalyse Trondheim sentrum
- Vedlegg 6: Resultater fra innbyggerpanel om byutvikling
- Vedlegg 7: Resultater fra gjestebud om byutvikling
- Vedlegg 8: Medvirkningsheftet Byutvikling for alle
- Vedlegg 9: Resultater fra verksted om eksisterende verdier
- Vedlegg 10: Resultater fra verksted om byliv og gatebruk
- Vedlegg 11: Tetthet i Trondheim - Tolv eksempler på tetthet i bebyggelse
- Vedlegg 12: Utkast til rapport om barn i sentrum fra Maker Faire